— r — **Iz šolske službe.** Nadučitelja Jožefa Kobala, ki je bil pozvan v vojno službo, nadomešča učiteljica Angela Misljeva na štirirazrednici v Grahovu, nadučitelja Franca Erkerja v Starem logu pa učiteljica Gabriela Erkerjeva. — C. kr. okr. šolski svet za ljubljansko okolico je pridelil začasno učiteljico Ano Mandljevo pri Dev. Mar. v Polju trirazrednici v Hrušici, ker je na dopustu učitelj Franc Trost.

— r — **Ljubljansko c. kr. učiteljišče** je nabralo šest velikih zabojev kovin v vojne svrhe, ki so se izročili svojemu namenu. Izid je naravnost nad vse pričakovanje ugoden.

—r— **Trnovo na Notranjskem.** Pišejo nam: Ustrezaje izraženi želji, poročam o velepatriotskem delovanju tukajšnjega učiteljstva sledeče: 1. Poleg tega, da ima učiteljstvo tukajšnje deške štirirazrednice od novembra in še dalje popolnoma redni pouk in po vpoklicanju tovariša Fortunata Lampreta v vojno še večje breme, se vzlic vsemu z veliko vnemo žrtvuje za napredek podružnice »Rdečega križa« v Ilirski Bistrici, oziroma dobrobit naših hrabrih ranjencev v rezervni bolnici istotam, in sicer vsak po svoje: nadučitelj Rudolf Horvat tajnikuje, tovarišica Bibijana Bisailova pridno nabira prispevke, katerih skupni znesek je dosegel dozdaj že jako lepo vsoto 575 K 56 vin., in tovarišica Olga Tomšičeva streže ranjenim vojakom vsak četrtek in vsako nedeljo od meseca oktobra 1914. dalje. — 2. Med šolarji je nabralo učiteljstvo doslej za avstrijski »Rdeči križ« 21 K 31 vin., za pomožni fond vdov in sirot pa 10 K 39 vin. — 3. Pri patriotskem nabiranju kovin je nabral nadučitelj sam s svojimi organiziranimi šolarji do 200 kg raznih kovin, mnogo starega bakrenega in srebrnega denarja, pa tudi zlati uhani in prstani so bili podarjeni. — 4. Mora nadučitelj mnogo delovati kot načelnik gospodarske pomožne pisarne za trnovsko občino, učiteljica Bisailova pa si je pridobila ministrsko pohvalo, ker je jako pridno pletla vso zimo za naše bojevnike. — Končno smo še prav odločni boj napovedali rjavemu hrošču, ki ga hočemo čim največ mogoče uničiti. — S tem pa upam, da sem tudi zadostil urednikovi želji. Starina.

—r— **Umrla** je v Idriji v 60. letu svoje dobe gospa Marija Lapajnetova, mati tovarišice Marije Lapajnetove, učiteljice na c.kr. rudniški osemrazredni dekliški ljudski šoli v Idriji. — Pokojna gospa je bila blaga, zavedna in dobrotvorna slovenska žena, ki ji bodi ohranjen najblažji spomin! Koleginji Lapajnetovi iskreno sožalje!

—r— **Učitelji-vojaki.** Iz loškega okraja nam pišejo: Pri nas je vojna pobrala precej učiteljev. Učitelj Vinko Zahrastnik v Loki je moral pod orožje. Istotako učitelja v Selcih: Kovač in Mihelčič. Poslednjega so vendar zaradi bolezni odpustili in službuje zdaj zopet v Selcih. Nadučitelj Al. Koprivec iz Selc se tudi nahaja v vojni. V vojake sta morala nadučitelj M. Dolenc iz Železnikov in Josip Pirmožič iz Sorice. Pri zadnjem naboru je bil potrjen tudi dražgoški učitelj Ivan Stupica.

—r— **Iz ljudskošolske službe.** C. kr. okrajni šolski svet v Kranju je poveril začasno vodstvo dvorazredne ljudske šole v Smledniku na mesto k vojaškemu službovanju poklicanega nadučitelja Fr. Ciuhe učiteljici Ani Petrovčičevi. — C. kr. okrajni šolski svet v Radovljici je poveril vodstvo trorazredne ljudske šole v Bohinjski Bistrici na mesto k vojakom odišlega nadučitelja Frana Silvestra učiteljici Frančiški Zemljanovi. — Suplent na enorazrednici v Gribljah je postal bivši suplent v Preloki Ivan Vrbinc, ker je odšel k črni vojski učitelj Ernest Šusteršič.

—r— **Zahvala.** Hranilnica in posojilnica za Stari trg-Lož in sosedstvo je tudi za leto 1915. podarila za šolsko in učiteljsko knjižnico lepo vsoto 30 kron. Vkljub hudim časom se je spomnila naše mladine in učiteljstva, na katero je baje ves svet pozabil. Naši knjižnici se imata baš posojilnici in hranilnici starotrški zahvaliti, da spadata med najlepše v logaškem okraju. V imenu učiteljstva in šolske mladine izreka šolsko vodstvo najlepšo zahvalo s prošnjo, naj naš slavni zavod ne pozabi nadalje tudi uboge pare učiteljstva in ljube naše šolske mladine. — Šolsko vodstvo 6razredne ljudske šole Stari trg pri Ložu, dne 17. aprila 1915. — Jakob Žebre, šolski vodja.

—r— **Z ljubljanskega liceja.** Marija Wessnerjeva in Albert Sič sta napredovala v VIII. činovni razred s 1. januarjem 1915. Albertu Siču se je določila 30-letna službena doba. Katehet mestnega dekliškega liceja Janko Mlakar je napredoval v IX. činovni razred. — Učiteljici Cirili Pleškovi se je dovolil dopust do konca tekočega šolskega leta.

—r— **Krušne izkaznice na Kranjskem.** Kakor znano, so se z ukazom c. kr. deželnega predsednika za Kranjsko z dne 12. aprila 1915. l., št. 7196, uvedle **uradne izkaznice o porabljanju kruha in moke** oz. mlinskih izdelkov. V ta namen je vsled razglasa mestnega magistrata ljubljanskega z dne 15. aprila t. l., št. 5755 pričelo poslovati v Ljubljani **9 krušnih komisij,** ki je v njih zaposlenih tudi 26 ljubljanskih učiteljev. Prvi teden so krušne komisije izdale 7127 strankam 30.891 krušnih kart, drugi teden 6814 strankam 29.210 krušnih kart. Prvič so dobile vse stranke cele, drugič cele, stranke, ki imajo zalogo 2 kg moke za posamezno osebo, le delne karte. Razmerje med celimi in delnimi kartami drugi teden je 1 : 2. — Mestna občina je otvorila ta teden tudi **občinsko vojno prodajalno,** ki se bode proti uradnim izkaznicam v nji dobival kruh in druga živila. Vsekakor gre mestni občini zahvala in priznanje, da je v teh tudi za živila kritičnih časih poskrbela za živež revnejšim krogom meščanov.

—t.

—r— **Šolski bratje na Hrušici** pri Jesenicah so za čas vojne, posebno pa zaradi velike draginje, opustili ondi svoj juvenat in se preselili na Dunaj v svojo centralo.

—r— **Padel je v Karpatih** dne 26. marca jurist Franc Levec, praporščak v rezervi 70. p. p. in poveljnik 3. stotnije VIII. oddelka strojnih pušk. Pokojnik, sin dvornega svetnika in dež. šolskega nadzornika Fr. Levca, je bil za svojo hrabrost v tej vojni že odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo. Spoštovani rodovini izrekamo ob novem krutem udarcu neusmiljene usode iskreno sožalje!

—r— **Društvo »Pripravniški dom«** ima imetja okroglo 125.000 K. Društvena lista sta »Vrtec« in »Angelček«.

—r— **Pred izpraševalno komisijo v Ljubljani** je napravil izpit usposobljenja le en učitelj, ker se jih več ni priglasilo. Znamenje časa!

—r— **Predavanja tovariša Dragotina Humka.** Pozvan od vlade, je predaval tovariš Dragotin Humek po mnogih krajih krškega okraja o štedenju z živili. Predavanja so bila večinoma ob nedeljah po božji službi, in sicer dne 28. marca v Št. Janžu in v Tržišču, dne 5. aprila na Raki in na Bučki, dne 11. aprila v Škocijanu in v Šmarjeti, dne 18. aprila pa na Čatežu in na Vel. Dolini. Da so taka predavanja v današnjih težkih dneh potrebna, izprevidi vsakdo, ki pozna naše ljudstvo in ki ve, da se marsikdo naših ljudi, ki kaj imajo, še do danes ni zavedel, da živimo v resnih časih. Mnenje, da se bodo ljudje predavanjem umaknili, se ni uresničilo. Vsepovsod je bila udeležba povoljna, ponekod velikanska, in človek je imel vtisk, da sledijo poslušalci z zanimanjem predavateljevim izvajanjem in naukom. Vsa predavanja so bila v šoli dotičnega kraja. Zanimivo bi bilo zvedeti, ali so bila taka predavanja tudi po drugih okrajih in kje so bili predavatelji učitelji. Vse to bo morala dognati štatistika. — V drugih krajih krškega okraja je predaval, kakor čujemo, c. kr. šolski nadzornik Ljudevit Stiasny.

—r— **Usoda šole.** Meščansko šolo v Krškem je vojna trdo zadela. Takoj v pričetku je odšel k vojakom strokovni učitelj Maks Hočevar, ki je sedaj računski podčastnik v Ljubljani. Ostalo učiteljstvo si je razdelilo predmete, in šola je bila otvorjena redno meseca septembra. V naborih za »šestintridetletnike« je ostal strokovni učitelj Ivan Magerle, ki je zapustil tovariše 15. februarja in je sedaj enoletni prostovoljec v Brežah na Koroškem. Mesec dni pozneje je poklicala domovina suplenta Alb. Zavrla. Tudi ta je sedaj enoletni prostovoljec v Brežah. V tem si je zavod pomagal na vse mogoče načine, kakor je vedel in znal. Posrečilo se je dobiti pomožnih učnih oseb. Vseeno je pa slonelo največ šoskega dela na ramah strokovnega učitelja Dragotina Humka. Pa pridejo nabori »dvainštiridesetletnikov« in poberejo tudi njega. Od petorice učnega osobja je ostal torej le še ravnatelj. Dovtipni tovariš Magerl je nasvetoval, naj bi se šola preselila v Breže, kjer bo menda v kratkem večina učiteljstva.

Štajerske vesti.

—š— **Iz ruskega ujetništva** se je oglasil dne 16. marca t. l. s pohodno kompanijo iz Ljubljane odišli kadet-aspirant 27. dom. pešpolka Ernest Sorčan, učitelj v Rajhenburgu na Štajerskem. Ujet je bil v Karpatih. Piše, da se mu godi dobro.

—š— **Razpisana** je na šestrazredni ljudski šoli v Križevcih pri Ljutomeru služba učiteljice. Prošnje do 31. maja.

Goriške vesti.

—g— **Že šest mesecev se pogreša** Valentin Doljak, učitelj v Batah, vojak 27. domobranskega polka, star 26 let.

—g— **Dobrodelnost v Gorici.** Za »mineštro« otrokom ubožnih družin nabirajo pridno prispevke. Zadnji izkaz kaže nabranih 1576 kron. Predsednica odbora za nabiranje je znana dobrotnica goriških mestnih siromakov, gospa Matilda Bokslaffova.

—g— **Goriški deželni šolski svet** je imel svojo sejo v Gorici dne 5. maja.

—g— **Deželni uradniki** prosijo za dovoljenje draginjske doklade, sklicujoč se na današnjo draginjo. Zdi se pa, da deželni odbor glede na slabo stanje deželnih financ ne ugodi njihovi prošnji in pa z ozirom na to, da je državna uprava baje celo nameravala svojim uradnikom plače znižati. Sicer je finančni minister zagotovil deputaciji državnih uradnikov, da za sedaj na kako znižanje plač ni misliti. — Priporoča se pa za kak izreden slučaj, da dežela pomore uradništvu tako, da nakaže trimesečno plačo naenkrat, da si bo uradništvo z večjo enkratno vsoto moglo lažje preskrbeti, česar treba za življenje. Tako je preskrbela istrska dežela za svoje uradništvo in pa učiteljstvo, vštevši njihove vdove in sirote, oziroma upokojence. — Razume se ob sebi, da zahteva tudi učiteljstvo goriške dežele tozadevne primerne odpomoči.

—g— **Izpite za učno usposobljenost na ljudskih šolah** so napravili pred izpraševalno komisijo v Gorici ti-le kandidatje in kandidatinje: Carcovich Nikolina, Herzog Antonija, Jerman Štefanija, Judnič Marija, Kancler Teodora, Kodelja Ivanka, Komel Franc, Krašovec Slavica, Markič Roža, Mesesnel Ema, Mužulin Kristina, Pertot Srečka, Plohl Mila (z odliko), Rutar Slavica, Selič Marija, Stres Milena, Šček Miroslava, Torkar Julija, Turk Anton, Urh Cvetka (z odliko), Vrezec Stanko, Vrtačič Katarina. — Izkaz pravi, da so napravili izpit samo trije učitelji. Žalostno znamenje za bodočnost!

—g— **Pevskemu in glasbenemu društvu v Gorici** je podaril gospod profesor Ferdinand Seidl svoj lep klavir in obilo not. Društvo izreka gospodu profesorju svojo najsrčnejšo zahvalo.

—g— **Goriški rojak nadporočnik Anton Feigelj padel na severnem bojišču.** S severnega bojišča je došla vest, da je padel za domovino junaške smrti naš rojak Anton Feigelj, nadporočnik v 4. domobranskem polku, sin učiteljske rodovine. Ranjen je bil v bojih v Karpatih dne 22. marca, in sicer v trebuh, naslednji dan ponoči je že podlegel rani. Pokojni nadporočnik se je rodil v Volčah, kjer je bil njegov oče nadučitelj, brat znanega slovenskega skladatelja Danila Faiglja. Nadporočnik je bil znan v naši deželi, ker je služboval v Gorici, v Kanalu in Kobaridu. Veljal je za jako pogumnega in nadarjenega častnika. Signum laudis si je bil zaslužil na Koroškem, ko je rešil pri nekem požaru poštno blagajnico, pri čemer je izpostavil veliki nevarnosti svoje življenje. Signum laudis z vojno dekoracijo si je prislužil pri Grodku v Galiciji kot poveljnik strojnih pušk, ko je težko ranjen streljal sam, ker so mu vsi vojaki popadali, in pomagal našim četam na onem mestu do redne umaknitve. Ranjen je prišel v bolniščnico, ali je kmalu okreval in šel nazaj na bojišče, kjer ga je doletela junaška smrt. Star je bil šele 30 let. Njegova sestra je učiteljica v Slovenski Bistrici na Štajerskem, tam živi tudi njegov brat Rajko. — Naj počiva v miru hrabri slovenski junak!

—g— **Vikar Josip Mašera.** V soboto, 17. pret. m., je zatisnil trudne oči zlatomašnik Josip Mašera v Št. Mavru pri Gorici v visoki starosti 87 let. Rojen je bil leta 1829. na Livku pri Kobaridu, v mašnika posvečen pa 21. septembra leta 1853. Po kaplanski dobi je prišel za vikarja v Št. Maver, kjer je ostal do svoje smrti. V pokoju je bil šele par let, a še ta čas je opravljal svojo službo v cerkvi in v šoli. Desetletja je bil sploh pomožni učitelj za deco svojega vikariata. Njegovo posebno veselje je bila čebeloreja, v kateri je bil strokovnjak, kakor njegov pokojni brat Andrej v Kobaridu. Pa tudi s sadjarstvom se je pečal z veliko ljubeznijo in je poučeval v tem svoje sosede. Plemenitemu možu — blag spomin!

—g— **Karel Mlekuž †.** V »Primorcu« z dne 30. aprila t. l., št. 12. čitamo: V tukajšnjo bolniščnico usmiljenih bratov je šel pred par dnevi umret, duševno in telesno potrt, Karel Mlekuž, bivši učitelj. Pokojnik je bil iz znane Nadalčeve hiše v Bovcu. Dolgo vrsto let je služboval v Brdih, nesrečen slučaj ga je spravil pred porotnike, bil je oproščen, na to pa odpuščen iz službe, na kar se je nastanil s svojo številno družino v Gorici. Nič ne zagovarjamo, ali reči pa smemo, da je igralo pri njegovi nesreči veliko vlogo strupeno strankarstvo z izvestne strani...

—g— **Še nekoliko besed o »perocidu«.** S Krasa pišejo: Da ne bi kdo zaradi raznih govoric, ki se širijo, dvomil na vrednosti »perocida« za škropljenje trt proti peronosperi, naglašamo ponovno, da je »perocid« preizkušano sredstvo. V Nemčiji so ga rabili že več let; štiri leta je delala poizkuse z njim državna trtnica v Zadru; na Goriškem so ga poizkušali v minolem letu. Izkušnja je ugotovila, da je »perocid« edino sredstvo za nadomeščanje galice. To je izum dr. Antona Bretschneiderja, c. kr. pristava filopatologične postaje za varstvo rastlin na Dunaju. »Perocid« se nahaja v drobnih zrnih in je pepelnate barve. Dober »perocid« je 45odstoten, ali v trgovini se dobiva tudi manj odstoten. Zato je potrebno, da si ga vsak naroči tam, kjer se dobiva zanesljivo dobro blago. Vinogradniki! Zadnji čas je, da si naročite to sredstvo, da obvarujete svoje trte pred peronospero!

—g— **V ruskem ujetništvu** se nahaja goriški učitelj Edvard Prinčič, kadet 27. domobranskega polka, sin tovariša nadučitelja E. Prinčiča v Pevmi pri Gorici. Domov je pisal iz Moskve.

Tržaške vesti.

—t— **Izpit za učno usposobljenost na meščanskih šolah** je napravil pred izpraševalno komisijo v Gorici tovariš Fran Kos, učitelj na Ciril-Metodovi šoli v Trstu.

—t— **Proslava stoletnice Bismarckovega rojstva v Trstu.** Cenzurirano poročilo »Triester Tagblatta« z dne 21. aprila 1915 pravi: »Bismarcka, praočeta nemško-avstrijsko-ogrskega edinstva, silno kladivo, ki je skupaj zvarilo Dunaj in Berlin, smo včeraj proslavili v spomin stoletnice njegovega postanka. — V genialnem spoznanju in z dalekovidnim duhom je dal obliko sedanjemu centralno-evropskemu bloku, ob katerem se razbija besnilo viharjev naših sovražnikov in zavidnežev. V njem, čigar duh še danes vodi naše bitke, častimo mi Nemci nemško vzgojo, nemško zvestobo, nemško energijo. Slavimo triumf, velikansko dovršitev naših očetov in dedov pred leti, naših sinov in bratov v teh viharnih časih. Bismarckovo ime je postalo duša in duh našega naroda... V letu stoletnice rojstva Silnega stoji pol sveta v orožju, da uniči delo njegovega življenja, našo veličino. Nas pa rešuje njegovo predvidevajoče znanje, njegova skrb, po njem priučeno nam smelo in hitro delovanje. On nam je sporočil politiško zapuščino, da Avstro-Ogrska treba Nemčije in obratno Nemčija naše monarhije. Edinost in združitev je učil v izdatno odbijanje nasprotnikov, sovražnih pospeševanj centralnih vlasti. V njima se izvršuje njegovega življenja delo, čigar sadovi so v bogatem blagoslovu dozoreli narodom naše monarhije in Nemčije. — Pred silnim duhom-varuhom se v tem trdem času klanjajo hvaležno in spoštljivo z narodi monarhije tudi Nemci Trsta in časte mane velikega pokojnika z edinstvom in združenjem. — Kako globoka čutenja je ta čarovniška formula našega narodnega heroja našla pri Nemcih Trsta, je kazala udeležba Nemcev vseh strankarskih smeri na včerajšnjem slavnostnem večeru posvečenem spominu

Če gospodinja ne ve, katero prinese nai vzame k zrnati kavi, naj poskusi Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo.

Popolnoma bo zadovoljna.

Pri poskusu je pazili, prosim, na predpis za kuhanje. Dobi se povsod. Kdor hoče tudi natančnejšega štati o tej kavini pijači, naj pišo Kathreinerjevim tvornicam za sladno kavo d. d., Dunaj I., Annagasse 5. 8.